

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	UHV/BTEPS	Strana:	1 / 2
Název předmětu:	Technologie v pravěku a středověku		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	04.06.2024 16:17

Pracoviště / Zkratka	UHV / BTEPS			Akademický rok	2023/2024
Název	Technologie v pravěku a středověku			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 6 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD]				
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Zápočet před zkouškou	NE
Letní semestr	6 / 10	0 / 0	0 / 5	Počítán do průměru	ANO
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Rozvrh	Ano			Opakovaný zápis	NE
Vyučovací jazyk	Čeština			Vyučovaný semestr	Letní semestr
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Počet dnů praxe	0
Hodnotící stupnice	A B C D E F				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	UHV/BDPR				
Splnit všechny podmiňující předměty před zápisem				NE	
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cíle předmětu (anotace): Studium technologie výroby předmětů si klade za cíl co nejpřesněji pochopit postup výroby předmětu a má v poznávání minulosti své nezastupitelné místo. Kurz posluchačům představí, jak lze technologie studovat a co nám jejich studium umožňuje zjistit. Pozornost bude věnována základním skupinám materiálů a proměnám způsobu jejich opracování v průběhu pravěku. Představeny budou kamenná štípaná industrie, keramika, sklo, vybrané kovy i ostatní kamenná industrie. Ve středověku bude kladen důraz především na technologické postupy ve stavebnictví a jak je studovat na archeologickém materiálu. Cílem předmětu bude studenty seznámit s tím, jaké informace o profesionalizaci ve společnosti, procesech učení, dálkových kontaktech apod. lze získat detailním studiem materiální kultury.

Požadavky na studenta

Požadavky na studenta: Studenti v rámci referátu na vybrané téma předvedou pochopení základních prezentovaných konceptů. Referát bude založen na práci s konkrétním souborem ať už archeologického, nebo experimentálního původu, zaměřen bude na prezentaci technologických postupů u jednoho z probíraných materiálů. Kurz bude zakončen krátkým písemným testem z probíraných témat.

Obsah

Obsah:

- 1) Studium technologie z čeho vychází, jaké jsou jeho kořeny a využití ve studiu pravěkých společností. Co nám může materiál říct o společnosti, je opravdu možné vidět odraz společenských jevů v archeologických nálezech? Jakým způsobem interpretujeme jednotlivé soubory, abychom se dostali na širší interpretační rovinu
- 2) Štípaná industrie: Nejdéle používaný materiál. V archeologické odborné práci stál u zrodu technologického principu. Popis základních principů, jak je studována.
- 3) Keramika: Z technologického hlediska artefakt, který skýtá velmi široké pole pro různé technologické postupy, rozmanitost způsobů výroby, zdobení a technologických úprav, jak je interpretovat.
- 4) Kost, dřevo, rostlinné materiály: problematičtější záznam, který je zachován v ještě menší míře, než ostatní probírané materiály. Kolik toho víme a nevíme o materiálech, které v minulosti představovali větší část materiální kultury, ale obvykle se dochovaly jen ve zcela výjimečných situacích, nebo v negativu.

5) Kovy: V počátcích nepochybný doklad luxusu. Jakým způsobem byly zpracovávány. Kdy bylo možné kovy využívat funkčně a do kdy mluvíme spíše o atributu určitého postavení. Sklo: Specifický materiál využívaný poměrně krátkou dobu, kde hledat jeho původ, jaké byly počátky jeho využití a co nám říká o řemeslnících v latěnu.

6) Ostatní kamenná industrie: Kámen využívaný na mnohé účely, mlýny, mlýnky, mozdíře, co lze říct o způsobu, jakým byly opracovávány. Textil: Pravěká móda oblíbené téma pro veřejnost i archeology, z čeho se tkalo, jak se látka vyráběla i barvila.

7) Umění a architektura projevy: čím sofistikovanější částí materiální kultury se zabýváme, tím komplexnější technologické postupy lze popsat, případné shody v nich obvykle indikují určité vazby, mnohdy i dálkové, tento typ technologické analýzy si ukážeme na několika vybraných příkladech.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Získané způsobilosti

Student by si v kurzu měl osvojit základní principy technologického studia. Tyto mu pak umožní se lépe orientovat v logice archeologických argumentací. Cílem kurzu je hlavně předvést základní principy, v případě zájmu o konkrétní materiál pak studenti budou moci své dovednosti prohloubit, především pokud si vhodně zvolí téma bakalářské práce.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Katarína Kapustka, PhD. (100%)
- **Přednášející:** PhDr. Jan Frolík, CSc. (100%), Mgr. Katarína Kapustka, PhD. (60%), PhDr. Jan Musil (40%)

Literatura

- **Doporučená:** Květina, P., Gomart, L., Thér, R., Neumannová, K. Archeologické rozhledy 69/2. 2017.
- **Doporučená:** Mangel, T., Thér, R. Laténské hrnčířské pece ve střední Evropě. Červený Kostelec. 2018.
- **Doporučená:** Pančíková, Z. Metalurgia v období popelnicových polí na slovensku. Památky archeologické 99. 2008.
- **Doporučená:** Tixier, J. ? Inizian, M.-L. ?Roche, H., Reduron-Ballinger, M. Technology and Terminology of Knapped Stone. Meudon. 1999.

Vyučovací metody

Hodnotící metody

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2023	2023	2. ročník - povinné předměty - ARCHE/Bc.	A	2	LS
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2021	2023	2. ročník - povinné předměty - ARCHE/Bc.	A	2	LS
Historie	Bakalářský	Prezenční	Historie - Archeologie	1	2022	2023	2. ročník - povinné předměty - ARCHE/Bc.	A	2	LS